

NETECHNICKÉ SHRUTÍ PROJEKTU POKUSŮ 19/2020

Název projektu pokusů

Zlepšení protektivního potenciálu vakcín proti černému kašli díky objasnění role adenylát cyklázového toxinu (ACT) a různých fúzních proteinů na bázi ACT ve virulenci *Bordetella pertussis*.

Doba trvání projektu pokusů 2020-2023

Klíčová slova - maximálně 5 *Bordetella pertussis*, imunizace, protilátky, vakcíny

Účel projektu pokusů - označte jej křížkem (x) do prázdného políčka

☒	základní výzkum
☒	translační nebo aplikovaný výzkum
☒	vývoj, výroba nebo zkoušení kvality, účinnosti a nezávadnosti léčiv, potravin, krmiv a jiných látek nebo výrobků
☐	ochrana přírodního prostředí v zájmu zdraví a dobrých životních podmínek lidí nebo zvířat
☐	zachování druhů
☐	vyšší vzdělávání nebo odborná příprava
☐	trestní řízení a jiné soudní řízení

Cíle projektu pokusů (např. řešené vědecké neznámé nebo vědecké či klinické potřeby)

Hlavním cílem plánovaných pokusů je získání originálních výsledků, které pomohou hlouběji porozumět mechanismům virulence patogenní bakterie dýchacího traktu *Bordetella pertussis* a povedou k vývoji účinnějších očkovacích látek proti černému kašli. Cílem je také získání komerčně nedostupných polyklonálních protilátek proti různým antigenům, které jsou nezbytné pro další výzkum v naší laboratoři.

Pravděpodobné potenciální přínosy projektu pokusů (jak by mohlo být dosaženo pokroku ve vašem vědním oboru nebo jaký přínos by z něj člověk či zvířata mohli mít)

Získání nových poznatků klíčových pro vývoj nových účinnějších vakcín pro prevenci přenosu dávivého kašle.

Druhy a přibližné počty zvířat, jejichž použití se předpokládá

Budou použity laboratorní myši inbredního kmene BALB/c ve stáří 5-6 týdnů, které jsou vhodným a všeobecně používaným modelem pro testování vakcíny proti černému kašli, pro výrobu polyklonálních protilátek a studium proteinů. V letech 2020-2023 odhadujeme použití maximálně 700 ks zvířat. Počet myší je na úrovni minimálního počtu, který umožní statistické vyhodnocení rozdílů mezi skupinami a který nám umožní získat dostatečné množství séra s požadovanými protilátkami.

Jaké jsou očekávané nežádoucí účinky u zvířat? Jaká je navrhovaná míra závažnosti? Jak bude se zvířaty naloženo po skončení pokusu?

Nežádoucí účinky se mohou projevit naježením chlupů po imunizaci celobuněčnou vakcínou proti černému kašli. Navrhovaná míra závažnosti - střední. Eutanázie (cervikální dislokace), kafilerní box a odvoz asanačním ústavem.

Uplatňování 3R (replacement, reduction, refinement)

Nahrazení používání zvířat: Uveďte, proč je nutné použít zvířata a proč nemohou být využity alternativy bez použití zvířat.

Alternativní metody nepostihují složitost zkoumané problematiky, a proto nemohou nahradit navrhované pokusy. Testování kolonizace plic a nosních dutin stejně tak indukce protilátkové či buněčné imunitní odpovědi v tkáňových modelech není možné. K vysvětlení mechanismu je zapotřebí studium na úrovni celého organismu a nelze jej nahradit jinými typy experimentů, nezahrnujícími živá experimentální zvířata, jako např. buněčnými kulturami či *ex-vivo* tkáňovými explantáty.

Omezení používání zvířat: Vysvětlete, jak lze zajistit použití co nejmenšího počtu zvířat.

Vlastní zkušenosti s podobným typem experimentů a množství již získaných dat nám umožnily naplánovat minimální počet zvířat, která potřebujeme k dosažení signifikantních výsledků a k jejich publikaci. Vzorky, získané v experimentech, jsou v rámci laboratoře pravidelně sdíleny, protože více experimentátorů pracuje na podobné problematice.

Šetrné zacházení se zvířaty: Vysvětlete volbu druhu zvířat, a proč se v případě tohoto zvířecího modelu jedná o nejšetrnější použití z hlediska vědeckých cílů.

Vysvětlete obecná opatření, která budou přijata za účelem snížení újmy způsobené zvířatům na minimum.

Veškerá manipulace se zvířaty bude co nejohleduplnější a co nejméně narušující přirozené potřeby zvířat. Zvířata budou pravidelně sledována zkušeným experimentátorem a v případě zhoršení zdravotního stavu budou eutanazována.